

KOMUNISTIČKI ZLOČINI

Večernji list

SUBOTA, 12. VELJAČE 2011.

Hrvatska

večernji.hr || GODINA 51. || br. 16.934 || 7 kuna
D 1.90€, A 1.90€, CHF 3, NL 1.90€, B 1.90€, F 1.90€, SLO 1€, BIH 1.5 KM

**POLICIJA TVRDI
DA IMA DOKAZE**

Kaznene prijave za ratne zločine protiv Manolića, Boljkovca i Bulata

ISTRAGA Terete se za masovna i pojedinačna ubojstva ratnih zarobljenika i civila za vrijeme i nakon Drugoga svjetskog rata

“NIJE ISTINA” Bivši premijer, bivši ministar unutarnjih poslova te narodni heroj i general niječu krivnju: Nismo ni hapsili niti ubijali

**ŠOKANTNA
SVJEDOČENJA**

Zarobljeni vojnici mučeni su tako da su im živima rezane uši, nosovi, prsti i drugi dijelovi tijela, nakon čega su likvidirani vatrenim oružjem...

Str. 6. - 9.

KOMUNISTIČKI ZLOČINI

Lov na partiza

Policija Manolića, Boljkovca i Bulata traži

BLEIBURG Predajom i zarobljavanjem pripadnika poraženih vojski i civila počele su masovne poslijeratne likvidacije

ŠUMI LUG U srpanju 1945. pripadnici partizanskih jedinica kojima je bio nadređen Manolić likvidirali su 120 zarobljenika

Nakon višegodišnje istrage, MUP tvrdi da ima dokaze da je trojac naređivao ubojstva, ali i da su osobno ubijali

Nazon što je ministar unutarnjih poslova Tomislav Karamarko najavio da će ove godine MUP intenzivirati istraživanje i procesuiranje komunističkih zločina, policija je protiv trojice osumnjičenika nakon višegodišnje istrage došla do trenutka kad će se protiv njih podignuti kaznena prijava za ratni zločin. Naime, na naše uzastopne upite imaju li konkretnih pojedincima koji će biti uskoro možda procesuirani, iz policije nam je značno potvrđeno da je istraga dovršena u slučaju Josipa Manolića, Josipa Boljkovca i Rade Bulata te da je dokazni materijal protiv njih takav

da je u MUP-u sve spremno najmanje za podizanje kaznenih prijava za ratni zločin na štetu ratnih zarobljenika kako je opisano u članku 160. Kaznenog zakona te za ratni zločin protiv civilnog pučanstva prema članku 158. KZ-a!

Istрагa protiv njih trojice traje već godinama, protiv nekih od njih, primjerice Bulata, i prije su neke udruge podizale kaznene prijave za ratni zločin, ali do danas se ništa konkretno nije dogodilo. Policija je, međutim, svih ovih godina obavila mnoštvo obavjesnih razgovora, priskupila dokumentaciju, analizirala je, proučavani su rezultati iskapanja pojedinih masovnih grobnica, primjerice u Šumi Lug kraj Bjelovara i Jazovke na Zumberku, analizirani su forenzični nalazi...

Dokazni materijal takav je da se Manolić, Boljkovca i

Bulata tereti za niz masovnih i pojedinačnih ubojstava u kojima su i oni osobno sudjelovali, odnosno da su odgovorni i osobno i zapovjedno za niz ratnih zločina koje su počinile partizanske postrojbe te pripadnici zloglasne komunističke tajne policije Ozne u kojoj su potkraj rata i nakon njega Manolić i Boljkovac bili zapovjednici, prvi u Bjelovaru a drugi u Karlovcu, dok je Bulat bio jedan od glavnih partizanskih zapovjednika u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Na potezu će nakon policije biti Državno odvjetništvo. (zd)

Zvonimir Despot
zvonimir.despot@večernji.net

Josipa Manolića policija tereti za zločine počinjene na bjelovarskom području. Tako je u istrazi utvrđeno da su između 6. i 10. srpnja 1945. u sumraku pripadnici partizanskih jedinica kojima je Manolić bio nadređen kao načelnik okružne Ozne Bjelovar vodili oko 120 zarobljenika svezanih međusobno žicom po šest osoba u redovima u koloni prema Šumi Lug.

Čekićem po glavi
Policija tvrdi da su ondje prvo mučeni tako da su im živima rezane uši, nosovi, prsti i drugi dijelovi tijela, nakon čega su ubijani vatrenim oružjem, te da su pokopani u četiri veća grobna mjesto, a odrezane uši, nosove, prste i

Nastavak na stranici 8. i 9.
Dokazi protiv Josipa
Boljkovca i Rade Bulata

nske krvnike

terti za ubojstva zarobljenika i civila

MUČENJA Policia tvrdi da su zarobljenici ondje prvo mučeni tako da su im živima rezane usi, nosovi, prsti i drugi dijelovi tijela

KRIĆNI PUT Partizani su likvidacijama započeli odmah nakon što su zarobljenici prešli iz Austrije u Jugoslaviju, u Sloveniji

druge dijelove ljudskog tijela bacali su na hrpu koja je tada bila visoka oko 50 do 60 centimetara! U dokaznom materijalu nadaje stoji da je od početka 1945. do jeseni te godine Manolić osobno strijeljao Josipa Margotića iz Gornjih Zeljaca i Pavela Imbrha, zajedno sa Stivom Nemetom iz Ciglane i Jurom iz Novoseljana, itd na livadi u vlasništvu spomenutog Jure. Zatim, policia tvrdi da su po Manolićevu naredbi od kraja rata do jeseni 1945. pripadnici partizanskih postrojbi u većernjim satima i u noći strijeljali ratne zarobljenike i civile Karla Svobodu, vlasnika mesnice Bilogora, pod izgovorom da je materijalno pomagao NDH, zatim Zormančića, vlasnika kemijske čistionice, Čavlovića, uglavnom bogatije Bjelovarčane. To je, kako piše, bio i motiv ubojstva, kako bi im nakon likvidacije oduzeli imovinu te je podijelili zaslužnim borcima i komunistima.

Tijekom istrage utvrđeno je da su u istom razdoblju u zatvoru bjelovarske Ozne na razne načine mučili i ubili više zarobljenih pripadnika oružanih snaga NDH i civila. Zatvorenike predviđene za likvidaciju ubijali su udarem čekića po glavi u dvorištu zatvora pokraj otvorene zahodske jame s drvenim okvirom dinagonala nasuprot celija. U spisima stoji da su trgovca Josipa Grdana, vlasnika trgovine u Bjelovaru, ubili tako da su ga izudarali po glavi do neprepoznatljivosti. Nadalje, u dokaznom materijalu stoji da su od početka svibnja do kraja 1945. pripadnici okrune Ozne

Bjelovar, po Manolićevoj naredbi, odveli iz zatvora gradske Ozne Bjelovar odvjetnika Galjkovskog iz Bjelovara i Pavlešića, bogatog seljaka iz Gudovca koji je imao više od 100 jutara zemlje, u prostorije okrune Ozne, gdje su ih ispitivali i na kraju ubili.

Ubili gvardijana

Policija tvrdi da su ubili franevac kog gvardijana u Bjelovaru Gasmana, koji im je bio pobjegao preko krovu iz zatvora, nakon čega su ga ubrzo uhvatili i ubili. I za kraj, Manolić se tereti da je potkraj 1945. svojima porednjima naredio da ubiju neimenovanog pripadnika partizanske postrojbe iz Bjelovara zbog toga što je zlorabil 2-3 tisuće točkica za hranu koje su tada bile zamjena za novac.

U istrazi je još utvrđeno da je Manolić kao predstojnik Ureda za zaštitu ustavnog poretku tijekom 1992., nakon ekshumacija ljudskih posmrtnih ostataka u šumi Lug, radio pritisak na

članove saborske Komisije za istraživanje ratnih i potratnih žrtava. Manolić im je savjetovao da ne smiju javno objaviti ni javno iznosići rezultate istrage. Također je inzistirao na tome da mu članovi Komisije obecaju kako neće iznositi nikakve spoznaje ni podatke koji ga mogu teretiti ili dovesti u vezu s partizanskim strijeljajima u šumi Lug.

– Ne znam ništa o zločinima koji mi se stavlju na teret. Razdoblje od proljeća do jeseni 1945. godine proveo sam na mjestu načelnika Ozne 2 Bjelovar. Prevedeno u današnju terminologiju, to bi bilo mjesto šefa policije zaduženog za zaštitu civilnog stanovništva – rekao je Josip Manolić komentirajući svoju navodnu umiješanost urat-

Biografija

Bio je šef Ozne i utamničio Stepinca

■ Josip Manolić rođen je u Kalinovcu pokraj Đurđevca 22. ožujka 1920. godine. Po struci je pravnik. Od 1939. omladinske aktiviste Komunističke partije te u antifašističkom pokretu. Nekopredno pred kraj rata postaje načelnik Ozne u Bjelovaru, a smjenjen je 1946. u vezu sa slučajem Andrije Hebranga. Prelazi u Zagreb na funkciju načelnika

odjela za izvršenje kaznenih sankcija u Sekretarijatu unutrašnjih poslova Hrvatske, pa osobno vodi i utamničenje zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Od 1965. zastupnik je u Saboru, a u represijama nakon Hrvatskog proljeća 1971. uklonjen je s političkih dužnosti. Jedan je od osnivača HDZ-a 1989., potpredsjednik Predsjedništva RH 1990., pred-

ne zločine počinjene na bjelovarskom području 1945. godine. Oštropovrgava da je partizanskim jedinicama naredio da u srpnju te godine najprije muče i sakate, a potom i likvidiraju 120 zarobljenika u šumi Lug. Tvrdi da nikada nije zvao, a kamoli vršio pritisak na članove saborske Komisije za istraživanje ratnih i potratnih žrtava nakon što su 1992. godine ekshumirani posmrtni ostaci u šumi Lug, a što je, navodno, učinio kako bi zataškao svoju umiješanost u partizanska strijeljanja u šumi Lug. Tereti ga se i da je tijekom 1945. osobno strijeljao Josipa Margotića, Pavela

Imbriha, Stivu Nemetu i Juru iz Novoseljana.

– Ne da to nisam učinio, nego za te ljudi nikada nisam niti čuo. Poznavao sam jednog Josipa Margotića koji je bio partizan i nije strijeljan, pa pretpostavljam da nije riječ o istom čovjeku – rekao je Manolić. Tvrdi da ne zna ništa o navodnim likvidacijama Karla Svobode, Zormančića i Čavlovića, a koji su, prema policijskim informacijama, strijeljani po Manolićevoj naredbi. Nadalje, tereti ga se i da je odgovoran za ubojstvo gvardijana Gasmana.

– Poznato mi je ime Gasman, ali nemam ništa s navodnom likvidacijom – tvrdi Manolić. (ms/VLM)

KOMUNISTIČKI ZLOČINI

JAMA JAZOVKA
Nadene su vojničke stvari,
pribor za osobnu
higijenu i
predmeti vezani
za bolnicu

Nedjela Bivšeg šefa karlovačke Udbe terete da je osobno mučio i ubijao zarobljenike

Boljkovac je određivao koga treba strijeljati

Više svjedoka navodi da je u logoru Dubovac i u drugim logorima osobno teško zlostavljao i mučio zarobljenike

Boljkovac je bio zamjenik načelnika karlovačke Ozne i poslijer Šef Udbe ARHIVA VL-a

Zvonimir Despot
zvonomir.despot@vecernjinet

Policija tereti Josipa Boljkovca da je s Franjom Jagašem nakon ulaska partizana u Ozalj u svibnju 1945. na željezničkoj stanici u Karlovcu utihio sestre Anu Crnić i Milicu Miljavac te da su ih odvezli u zatvor u Karlovac, gdje su mučene strujom te fizički i psihički zlostavljane, nakon čega su ih silovali neimenovani pripadnici Ozne. Stariju sestru Milicu pustili su jer je imala dvoje djece, a mlađu su odvezli iz zatvora i ubili. U istražnim spisima da je Boljkovac 26. lipnja 1945. iz skupine od 30 zatvorenika koji su bili smješteni u zatvor likvidirao 12 zarobljenika povezanih žicom. Zatim, da je neutvrđenog dana tijekom 1945. u prostorijama karlovačke Ozne kao šef Opunomoćnosti Ozne za Karlovac rukovodio ispitivanje veće skupine zarobljenika koji su iz varždinske vojarne vlakom prevezeni u Karlovac.

Tukao zatvorenike

U istraži je utvrđeno da su po njegovoj naredbi zatvorenici oko ponosi iz dvorišta kamionima odvezeni na strijeljanje, a samo četiri zarobljenika izdvojena su na stranu te odvedena na sud. Boljkovac policija tereti da je tijekom ljeta 1945. u prostorijama zatvora Ozne tukao zatvorenike batinom te određivao koje zatvorenike treba odvoditi na strijeljanje. Većina ljudi, stoji u spisima, odvedena je na područje šume Kozjače, gdje su strijeljani. Svjedoci tvrde da je Boljkovac tijekom 1945. viden u prostori

jama Vile Duga Resa, gdje su bile prostorije Ozne. U podrumu je pak bio zatvor iz kojeg su zatvorenici odvođeni u šumu Kozjače na strijeljanje. Boljkovac se tereti da je neutvrđenog dana 1945. u logoru Dubovac zarobljenika Stjepana Gregurića tijekom ispitivanja fizički i psihički zlostavljao te da ga je udarao drvenim štapom preko oka i lica.

Utvrđeno je da su iz logora tijekom 1945. ratni zarobljenici i civili odvođeni u šumu Kozjače, gdje su likvidirani, a tijekom 1946. zatvorenici su vagonima odvođeni do mesta Dubrave, gdje su likvidirani u predjelu Meduveda – Lužnjak. Policija tvrdi da je Boljkovac dozvao u logor, da je osobno provodio ispitivanja i mučio zarobljenike te da je određivao koga treba strijeljati. Neki su zarobljenici nakon likvidacije bacani u odvodni kanal, neki u Kupu, a najveći broj zarobljenika vezan je žicom po dvojica, utovaren u kamione i odvožen na likvidaciju. Više svjedoka navodi da je Boljkovac više puta dolazio u logor Dubovac, kao i u druge logore na području Karlovcu i okoline, te da je osobno teško zlostavljao i fizički i psihički mučio zarobljenike.

U istražnim spisima navodi se da je Boljkovac neutvrđenog dana tijekom 1946. kao šef Ozne za grad i kotar Karlovac, uz pomoć više podređenih pripadnika Ozne, organizirao takozvano partizansko sudjenje po kratkom postupku. U školu u selu Sici doveli su zarobljene

mlađe civile i vojnike: Katu Blašković, Marku Bošnjaka, invalida bez noge, pripadnika hrvatske vojske, Marku ili Ivana zvanog "Lukinov" iz sela Gaja, odnosno Bukovlja, Matu Radinovića zvanog "Matica" iz sela Gaja, zaselak Radinović, i Jožu Mihaliću rodom iz sela Ladvenjaka.

Ubio iz automata

Tada su po naredbi i na silu, u strahu od odmazde, u školu doveli mještane. Nakon montiranog postupka i svjedočenja samo jedne osobe, pročitali su prisutnima presudu da su svi osuđeni na smrt strijeljanjem. I na kraju, u policijskim spisima stoji da je Boljkovac 8. veljače 1947. iz automatskog oružja u općini Netretić likvidirao Valentina Banovca, koji je prethodno bio osuđen na smrt i pobegao iz zatvora suda u Karlovcu, kao i Slavku Voloviću. Kako piše, Banovac i Volović ubijeni su nakon što su se predali Boljkovcu i izasli iz kuće u kojoj su se skrivali, a Boljkovac je obojici nakon ubojstva još pucao u glavu iz automata.

KOMENTARI Što mislite o sudenjima za ratne i poratne zločine? [večernji.hr](#)

Padom komunističkog režima 1990. godine, krenulo se s istraživanjem mame Jazovke. Nakon više godina istraživanja, utvrđeno je da su u njoj ostaci 447 žrtava VLARHIVA

Biografija

Oficir Ozne i načelnik Udbe za Karlovac

■ Josip Boljkovac rođen je 1922. u Vukovoj Gorici kraj Karlovca. U Drugom svjetskom ratu skojevac Boljkovac djeluje od Zagreba i Karlovca, preko Gorskih kotara do Slovenije i natrag. Na kraju rata bio je zamjenik načelnika Ozne za kotar i grad Karlovac, a poslije rata postaje i načelnik karlovačke Udbe. Imao je zapovednu ovlast nad svim pripadnicima partizanskih jedinica koje su imale ovlasti uhićenja, ispitivanja, zašvaranja i osiguranja zarobljenih.

pripadnika Hrvatskih oružanih snaga i civila u logorima i zatvorima na području Karlovca, Duge Rese, Siča, Slunja, Rakovice i Bihača. Potom je otisao u Zagreb i bavio se izdavanjem dozvola za stjecanje putovnica, a zatim je bio gradonačelnik Karlovca. Nakon Hrvatskog proleća pada u političku nemilost. Poslije osamostaljenja Hrvatske prvi je ministar unutarnjih poslova u Mesićevoj i Manolićevoj vladu do srpnja 1991. godine.

Josip Boljkovac

'Predobro sam odgojen da bih činio takve strašne zločine'

- Nisam kriv - izjasnio se o svakoj "točki optužnice" Josip Boljkovac.
- Sto su radili 70 godina? Sad su se sjetili istraživati, kad nema živih ljudi. Ali, izbori su na vratima, skupljaju se politički bođovi. Zašto Karamarko ne kaže što je policija radila proteklih 18 godina, kad se pljačkalo državu? Sad govore da sam ja bio u logoru na Dubovcu, a imaju svjedoka Ignjatija Vukica, istražitelja koji dobro zna tko je tamo dolazio. Zašto njega ne nadu i ispitaju? A ni mene nitko nije ispit-

vao - kaže Boljkovac.

Uverjava i da nema ništa s "prijekim sudom", da je policija tada uhićivala "ostatke ustaša koji su hodali okolo i ubijali". - Mi bismo ih sproveli, a sud je sudio. Ne policija! Previše sam dobro odgojen da bih radio to o čemu govorite - rekao je Josip Boljkovac. (mb)

Što su Karamarko i policija radili dok se pljačkalo državu?

Optužbe Policija tereti i načelnika Štaba Druge operativne zone NOV i POH

Radu Bulata sumnjiči se za ubojstva zarobljenika kod Jazovke i u Čazmi

Policija tvrdi da su pripadnici 13. proleterske brigade u selu Manja Vas uhapsili poštara Dragutina Oslakovića te da mu je Bulat pucao u usta

Zvonimir Despot

zvonimir.despot@večernji.net

Rade Bulat je kao načelnik Štaba Druge operativne zone NOV i POH Hrvatske bio odgovoran za primjenu ratnih i humanitarnih propisa međunarodnog prava. Policija, međutim, navodi da je postupao protivno odredbama Ženevske konvencije za zaštitu ratnih zarobljenika iz 1929. i protivno odredbama Haške konvencije o zakonima i običajima rata iz 1907. godine s pripadajućim Pravilima o zakonima i običajima rata iz 1907. godine. U policijskoj istrazi tako je utvrđeno da su u kolovozu 1942. pripadnici 13. proleterske udarne brigade Rade Končar pod Bulatovim zapovjedništvom uhitili pripadnike Sejačke zaštite Janka Gundidića, Josipa Petretića i Franju Peščiću. U materijalima stoji da su ih fizički zlostavljali, a nakon toga da su ih izvan sela, pokraj ceste ubili kramponima, noževima i vatrenim oružjem. Petretiću je, piše, bila razbijena lubanja, Gundidiću je bio razrezan truh, a Peščići je pucano u glavu. Isto mjeseca, navodi policija, pripadnici iste partizanske jedinice u selu Manja Vas uhapsili su poštara Dragutina Oslakovića dok je konio travu. Bulat ga je, tvrdi se, nakon mučenja ubio tako da mu je iz puške pucao u usta.

Nožem zaklali

U ožujku 1943. pripadnici iste jedinice upali su u Novo Selo te su oplačkali i zapalili većinu kuća. Utvrđeno je da su prilikom paljenja kuće Bare Santić partizani nožem zaklali Janka Santića, a u kući je živ izgorio ranjeni ustaša Slavko Trebenjan. Tada su uhapsili Janka, Juru, Petra, Franju, Baru, Dragu i Anu Juratovic te Anu Marić. Bulat se predbacuje da su ih odveli u mjesto Jezernice, gdje su ih ubili hladnim oružjem i masakrirali. Kako piše, znamena su nožem probili grudi i provukli kroz otvore ruke. Nadalje, istragom je utvrđeno da su pripadnici 13. proleterske pod Bulatovim zapovjedništvom i 4. kordunačka brigada pod zapovjedništvom Perice

klieuta 1. i 2. siječnja 1943. napali Krašić u kojem su bili ustaše i domobrani. Utvrđeno je da je Bulatov zamjenik Milan Žeželj po Bulatovu zapovijedi vodio 3. siječnja likvidaciju zarobljenika i ranjenika. Već dio zarobljenih domobrana pušten je kući ili mobiliziran, a manji dio zajedno sa zarobljenim ustašama, od kojih su neki bili ranjeni, odvedeni su u Sošice gdje je, tvrdi policija, strijeljano više od 200 zarobljenika, a njihova mrtva tijela baćena su u jamu Jazovku. Neki su zarobljeni ranjenici ubijeni

odmah nakon ulaska partizana u Krašić, i to tako da su odvezeni na groblje za preminulim kolima, grubo su gurnuti s kola i zatim ubijeni iz vatrengoroužja.

Bez sudenja

Kako bi prikrili masovnu likvidaciju, organizirali su tzv. partizansko sudenje po kratkom postupku. Nakon

U spisima stoji da je Rade Bulat osobno nadgledao likvidacije u Čazmi

1990. u Jazovki su nađeni ostaci 447 žrtava. Policija nadalje Bulata tereti da je 28./29. studenoga 1943. naredio da u Čazmi ubiju zarobljene domobrane i njemačke vojne bez poštenog sudenja, odnosno oko 190 ratnih zarobljenika, dok za podjednak broj zarobljenih ranjenika nije poznata sudbina. Najveći dio ubijenih vojnika pokopan je na groblju u Čazmi, prema procjeni oko 300 do 400 vojnika, te u još šest masovnih grobnica izvan Čazme. Bulat je, navodi se, osobno nadgledao pogubljenja.

Biografija

General potpukovnik i narodni heroj

■ Rade Bulat rođen je 1920. u Vrginmostu (današnji Gvozd). U KPJ ulazi 1939., a u ožujku 1941. dolazi u Vrginmost pripremati dizanje ustanka. U NOB dolazi u srpanju 1941., postaje oficir Glavnog štaba NOV i POH, komandant bataljona Bude Borjan u sjevernoj Dalmaciji, komandant

Sjevernodalmatinskog POH, Operativne zone NOV i POH, komandant zapadne grupe NOV i POH u 10. korpusu zagrebačkom, komandant 32. divizije i načelnik Štaba 10. korpusa zagrebačkog. Poslije rata je komandant divizije, načelnik operativne uprave Vojne oblasti, zamjenik načelnika Treće

uprave generalštaba JNA, načelnik uprave ABH obrane JNA, pomoćnik komandanta za pozadinu Armijske oblasti, komandant vojnog područja. Bio je zastupnik u Saboru i član CK KPH. Ime čin general potpukovnika JNA, nosilač je partizanske spomenice 1941., a narodnim herojem proglašen je 1953.

Rade Bulat

'Nisam niti hapsio niti ubijao! Ta banda hoće po svaku cijenu suditi'

- Kategorički tvrdim i prizemljam da nikada nisam niti hapsio, niti sudio, niti sudjelovao u egzekucijama, bilo civila, bilo ratnih zarobljenika - kazao je Rade Bulat.

- A to nisu činili niti pripadnici brigade kojoj sam bio na čelu. U mojoj jedinici bio je tek jedan slučaj kad je jedan vojnik ubio zarobljenika. Zbog toga jer bio osudjen i strijeljan. Zarobljeni ustaše kod Krašića odvedeni su u Štab gdje su izvedeni pred sud kojim je predsjedao komesar Marko Belinić. Svi su bili osuđeni na smrt, no ja nis-

sam prisustvovao ni sudjenju ni strijeljanju. Ja sam hrvatskim, slovenskim, bosanskim i svim drugim nacionalistima uvijek bio trm u oku, a ta banda sad hoće pod svaku cijenu suditi - kazao je Bulat i pitao: - Gdje je to Manja Vas? Je li to Pokuplje? (bma)